

Քիմագիւնակա

Երգ անձրեւու, ծովու եւ անհունի

Քեպեքի ազգային ինքնության կերտում

1760-1950

1960

1960-1970

Պարտուածի հոգեբանություն

Ո՞վ ենք մենք...

Քեպեքի ենք եւ հպարտ

Ֆրանսախօս գանատացի

Մշակոյթով՝ ֆրանսացի՞

Ինքնուրոյն մշակոյթ

Կաթողիկէ մոլեռանդ

Տնտեսութեամբ՝ ամերիկեան

Մեր լեզուով արուեստ

Կծկուած, ինքնամփոփ

Կառոյցները՝ անգլիական

Զարթօնք

Տնտեսապէս

Քաղաքականութիւնը՝ գանատական

Պայքար՝ ինքնավարութեան

հարստահարուած

Ճնշուած ազգ =

Ենթարկուած տնտեսութիւն

Պայքար՝ անկախութեան

Պայքար՝ հաւասարութեան

Քեպեքի մշակույթի զարգացում 1960 - այսօր

Ես քեպեքցի եմ
(ազատատենչ)

Մե՛նք ալ ունինք
ինքնուրոյն
մշակույթ

Ժողովուրդիս լեզուով
(բարբառով) կ'երգեմ

Այս երգիչը կը մարմնացնէ
մեր նոր ինքնութիւնը

Իւրայատուկ
գրականութիւն

Իւրայատուկ թատրոն
եւ ֆիլմարուեստ

Իւրայատուկ անգլիախօս
Քեպեքական երգարուեստ

Երգը՝ հոյակապ մշակութային գործիք մը

- Մատչելի՝ բոլոր խաւերու
- Միակ պէտք եղած գործիքը՝ ձայնալարն է
- Անհատականին եւ հաւաքականութեան հանդիպման դաշտ
- Խումբի մը պատկանելիութիւնը կը բնորոշէ եւ կ'ամրապնդէ
- Ազգի մը յիշատակարանն է

Մի քանի օրինակ

Հեղինակ-յօրինող-երգիչներ

(ոչ անպայման ամենևն ազատատենչերը)

Daniel Bélanger

Le parapluie...

Fragile petit matin sans pluie
Que mon parapluie garde en respect
Mais le ciel est au chagrin
Et s'il avait deux mains, il chagrinerait

...

Et comme un bandit de grand chemin
J'continue l'air malin
L'air de tout savoir
Mais au fond je n'sais rien
Enfin presque rien
Une coche au-dessus d'une poire

Հովանոցը...

Աղօտ առաւօտ մ'անանձրել,
Կը խոնարհի հովանոցիս ներքեւ:
Սակայն երկինքն է թախծոտ,
Եւ եթէ ձեռք ունենար՝ պիտի թախծէր:

... **** ...

Թէ՛, խորամանկ աւազակի մը նման,
Կը շարունակեմ իմ ճամբան,
Կարծես ամէնագիտուն եմ.
Իսկապէս՝ ոչ մէկ բան գիտեմ,
Կամ թէ շատ քիչ բան,
Հիմարէ մը վեր՝ մէկ աստիճան:

... Le parapluie

Mais c'est bien suffisant
Pour aimer tendrement
Et avoir une idée
De ce qu'est la liberté

Et ça sent la poussière
Le vent embrasse la terre
De chastes baisers
Parce que je suis libre comme l'air
Libre de faire demi-tour
J'vais continuer

... Հովանոցը

Բայց սիրել կարենալու համար՝
Ունիմ գիտելիք բաւարար,
Եւ ունիմ գաղափար
Թէ ինչ ըսել է ազատութիւն:

Եւ օդին մէջ փոշիի հոտ կայ,
Հովը կը պագնէ հողին,
Համեստ համբոյրներով:
Քանի որ ազատ եմ հովին պէս,
Ազատ՝ ետ դառնալու,
Ճամբաս պիտ' շարունակեմ...

Michel Rivard

Je voudrais voir la mer...

Je voudrais voir la mer
Et ses plages d'argent
Et ses falaises blanches
Fières dans le vent

Je voudrais voir la mer
Et ses oiseaux de lune
Et ses chevaux de brume
Et ses poissons volants

...

Pour entendre le rire
De cent millions d'enfants
Qui n'ont pas peur de l'eau
Qui ont envie de vivre
Sans tenir un drapeau

...

Je voudrais voir la mer
Et danser avec elle
Pour défier la mort

Կ'ուզէի տեսնել ծովը...

Կ'ուզէի տեսնել ծովը,
Եւ արծաթէ իր ափերը
Եւ սպիտակ ժայռակոյտերը
Հպարտ հովին մէջ

Կ'ուզէի տեսնել ծովը
Իր թռչունները լուսինէ
Իր ձիերը փրփուրէ
Եւ իր թեւաւոր ձուկերը

...

Որպէսզի լսեմ ծիծաղը
Հարիւր միլիոն մանուկներու
Որոնք ջուրէն չեն վախնար
Եւ կ'ուզեն լոկ ապրիլ
Առանց դրօշ պարգելու

...

Կ'ուզէի տեսնել ծովը
Եւ պարել իր հետը
Որ հեզնեմ մահը

Je voudrais voir la mer...

Je voudrais voir la mer
Et ses plages d'**argent**
Et ses falaises **blanches**
Fières dans le **vent**

Je voudrais voir la mer
Et ses oiseaux de **lune**
Et ses chevaux de **brume**
Et ses poissons **volants**

...

Pour entendre le rire
De cent millions d'enfants
Qui n'ont pas peur de l'eau
Qui ont envie de vivre
Sans tenir un drapeau

...

Je voudrais voir la mer
Et danser avec elle
Pour défier la mort

Կ'ուզէի տեսնել ծովը...

Կ'ուզէի տեսնել ծովը,
Եւ արծաթէ իր ափերը
Եւ սպիտակ ժայռակոյտերը
Հպարտ հովին մէջ

Կ'ուզէի տեսնել ծովը
Իր թռչունները լուսինէ
Իր ձիերը փրփուրէ
Եւ իր թեւաւոր ձուկերը

...

Որպէսզի լսեմ ծիծաղը
Հարիւր միլիոն մանուկներու
Որոնք ջուրէն չեն վախնար
Եւ կ'ուզեն լոկ ապրիլ
Առանց դրօշ պարզելու

...

Կ'ուզէի տեսնել ծովը
Եւ պարել իր հետը
Որ հեզնեմ մահը

... Je voudrais voir la mer

Je vis dans une bulle
Au milieu d'une ville
Parfois mon coeur est gris
Et derrière la fenêtre
Je sens tomber l'ennui
Sur les visages blêmes
Et sous les pas pesants
Que traînent les passants

Alors du fond de moi
Se lève un vent du large
Aussi fort que l'orage
Aussi doux qu'un amour
Et l'océan m'appelle
D'une voix de velours
Et dessine en mon corps
Le mouvant
Le mouvant de la vague

... Կ'ուզէի տեսնել ծովը

Պղպջակի մը մէջ կ'ապրիմ
Կեդրոնը քաղաքին
Երբեմն սիրտս տխուր է
Եւ պատուհանին ետին
Կը զգամ սրտնեղութիւնը
Գունատ դէմքերուն վրայ
Եւ յամրաքայլ անցորդներուն
Քսկոտոցին տակ

Ապա իմ սրտիս խորքէն
Կը փչէ հովը բացին
Ուժեղ փոթորկի պէս
Քաղցր սիրոյ պէս
Եւ ովկեանը կը ձայնէ
Թաւշեայ ձայնով
Եւ կը գծէ մարմնովս բոլոր
Ելեւէջը
Ելեւէջը ալիքին

Les Cowboys Fringants

Les étoiles filantes...

Si je m'arrête un instant
Pour te parler de ma vie
Juste comme ça tranquillement
Dans un bar, rue St-Denis

J'te raconterai les souvenirs
Bien gravés dans ma mémoire
De cette époque où vieillir
Était encore bien illusoire

...

Mais au bout du ch'min dis-moi c'qui va rester
De la p'tite école et d'la cour de récré ?
Quand les avions en papier ne partent plus au vent
On se dit que l'bon temps passe finalement
comme une étoile filante

Si je m'arrête un instant
Pour te parler de la vie
Je constate que bien souvent
On choisit pas, mais on subit

Երկնային ասուպներ...

Եթէ պահ մը կանգ առնեմ,
Կեանքիս մասին խօսելու,
Նստած, միտքս հանգիստ,
Գինետուն մը, Սէն Տընի՝

Քեզի պիտ' պատմեմ իմ յուշերէն՝
Տպաւորիչ յիշատակներ...
Այն օրերէն երբ ծերանալ՝
Իմաստ իսկ չունէր ալ:

...

Ճամբուդ միւս ծայրը հասա՞ր, ըսէ՛ ի՞նչը մնաց,
Մեր դպրոցի բակէն եւ խաղերէն:
Երբ թողթէ օղանաւերը չեն սաւառնիր այլեւս՝
Կը հասկնանք որ լաւ օրերը անցած են արդէն
Ինչպէս ասուպ մը երկնային:

Եթէ պահ մը կանգ առնեմ
Կեանքին մասին խօսելու,
Կ'անդրադառնամ որ յաճախ
Չենք ընտրեր, այլ կը կրենք

... Les étoiles filantes

Mais au bout du ch'min, dis-moi c'qui va rester
De notre p'tit passage dans ce monde effréné
Après avoir existé pour gagner du temps
On s'dira que l'on était finalement
Que des étoiles filantes

...

La vie s'accroche et renaît
Comme les printemps reviennent
Dans une bouffée d'air frais
Qui apaise les coeurs en peine

Ça fait que si à' soir t'as envie de rester
Avec moi, la nuit est douce, on peut marcher
Et même si on sait ben que tout' dure rien qu'un temps
J'aimerais ça que tu sois pour un moment
Mon étoile filante

... Երկնային ասուպներ

Ճամբուղ միւս ծայրը հասա՞ր, ըսէ՛ ի՞նչը մնաց,
Հեւիհեւ վազքէն մեր երկրային:
Օր մըն է՝ հազիւ հազ կ'ապրինք,
Եւ վերջ ի վերջոյ կ'ընդունինք,
Որ ասուպ ենք երկնային:

...

Կեանքը կը կառչի, կը վերածնի
Ինչպէս գարուններ կը վերաբացուին,
Թարմ օդի մը հոսանքով
Ցաւոտ սիրտեր կը սփոփուին:

Սո՛ւ այս իրիկուն եթէ չես ուզեր շտապել,
Գիշերը մեղմ է քովիկս, կրնանք քալել:
Եւ քաջ գիտե՛նք, չկայ մնայուն ոչ մէկ բան,
Բայց կ'ուզէի որ դո՛ւն ըլլաս, պահ մը միայն,
Իմ ասուպը երկնային:

Երգ անձրեւու, ծովու, անհունի

=

Երգ ազատութեան

Առօրեայ դժուարութիւններ, հեւքոտ կեանքի պայմաններ...

Մենք մեզի իրաւունքը կու տանք երազելու՝

Թէ աւելի լաւը գոյութիւն ունի, եւ անոր պէտք է ձգտիլ

Երգ մը իմաստ կ'ունենայ միմիայն երբ
հանրութիւնը կ'ընդունի անոր
հաւաքական իմաստ մը տալ:

Եւ երբ հաւաքական իմաստ մը կը
ստեղծուի՝ այն ատեն է որ
հաւաքականութիւն մը, ժողովուրդ մը կը
ստեղծուի:

Եւ երբ հաւաքական իմաստ մը կը
ստեղծուի՝ այն ատեն է որ
հաւաքականութիւն մը, ժողովուրդ մը կը
ստեղծուի:

Ասի՞նչ էր ...
եւ ո՞ր մնաց

Քիմացիւննկա

Երգ անձրեւու, ծովու եւ անհունի

QIMATSILUNGA

ᑭᑭᑭᑭᑭᑭ

I want to break free...

I want to break free

I want to break free

I want to break free from your lies

You're so self satisfied,

I don't need you

I've got to break free

God knows

God knows I want to break free

Ազատ ու անկախ...

Ազատ ու անկա՛խ

Ազատ ու ա՛նկախ

Ազատ ու անկախ թեևերս

Լայն բացած շունչ առնեմ

Նոր ապրի՛մ ես

Ազա՛տ ու անկախ

Կեանք նո՛ր,

Կեանք նոր ազատ ու անկա՛խ

I want to break free...

I want to break free

Չեզ կը մաղթեմ՝

Քիմացիլունկա

Ազատ ու անկախ...

Ազատ ու անկա՛խ
Ազատ ու ա՛նկախ
Ազատ ու անկախ թեւերս
Լայն բացած շունչ առնեմ
Նոր ապրի՛մ ես
Ազա՛տ ու անկախ

Կեանք նո՛ր,
Կեանք նոր ազատ ու անկ՛ախ

https://drive.google.com/file/d/1uhjSeyL5jxBowLdKXt4FckLwfdbMffNA/view?usp=drive_link

Références

<https://archipel.uqam.ca/760/1/M10157.pdf>

https://papyrus.bib.umontreal.ca/xmlui/bitstream/handle/1866/16806/Durand_Caroline_2004_memoire.pdf

Ouh, ouh-ouh ouh-ouh
Ouh, ouh ouh ouh ouh ouh
Fragile petit matin sans pluie
Que mon parapluie
Garde en respect
Mais le ciel est au chagrin
Et s'il avait deux mains
Il chagrinerait

Je marche inquiété
De m'noyer dans l'orage
Et je compte au passage
Les chauffards qu'y ont le doigt dans l'nez

Arrive rempli l'autocar
J'y monte pour m'asseoir
Mais reste debout
C'est comme être cent milliards
Sur la lune pour un soir
Ça tire dans l'cou

J'regarde les aiguilles
De mon temps
J'ai une fille
Dans le sang
Si j'arrive en retard, elle va m'engueuler

Et ça sent la poussière
Le vent soulève la terre
De chastes baisers
Parce que j'suis libre comme l'air
Libre de faire demi-tour
J'vais continuer, continuer
Ouh, ouh-ouh ouh-ouh
Ouh, ouh ouh ouh ouh ouh

Et puis à la sortie
J'ai plus d'parapluie
J'suis stupétri
M'apostrophe une jeune fille
D'une maille à la ch'ville
Belle, elle me dit
Pardon, cher monsieur
Est-ce à vous ceci?
J'prends un air ébahi
Je m'écris
Ha! mon parapluie!

Elle l'a trouvé par terre
Comme un coeur presque ouvert
Comme le mien pour ses yeux verts
Pourquoi faut-il
Qu'le temps file?

Et ça sent la poussière
Le vent soulève la terre
De chastes baisers
Parce que j'suis libre comme l'air
Libre de faire demi-tour
J'vais continuer, continuer

Et comme un bandit de grands chemins
J'continue l'air malin
L'air de tout savoir
Mais au fond, je n'sais rien
Enfin presque rien
Une coche au-d'ssus d'une poire

Mais c'est bien suffisant
Pour aimer tendrement
Et avoir une idée
De ce qu'est
La liberté

Et ça sent la poussière
Le vent embrasse la terre
De chastes baisers
Parce que j'suis libre comme l'air
Libre de faire demi-tour
J'vais continuer
Et ça sent la poussière
Le vent soulève la terre
De chastes baisers
Parce que j'suis libre comme l'air
Libre de faire demi-tour
J'vais continuer, continuer
Continuer
Continuer

Je voudrais voir la mer
Et ses plages d'argent
Et ses falaises blanches
Fières dans le vent

Je voudrais voir la mer
Et ses oiseaux de lune
Et ses chevaux de brume
Et ses poissons volants

Je voudrais voir la mer
Quand elle est un miroir
Où passent sans se voir
Des nuages de laine

Et les soirs de tempête
Dans la colère du ciel
Entendre une baleine
Appeler son amour

Je voudrais voir la mer
Et danser avec elle
Pour défier la mort

Je voudrais voir la mer
Et danser avec elle
Pour défier la mort

Je voudrais voir la mer
Avaler un navire
Son or et ses canons
**Pour entendre le rire
De cent millions d'enfants
Qui n'ont pas peur de l'eau
Qui ont envie de vivre
Sans tenir un drapeau**

Je voudrais voir la mer
Ses monstres imaginaires
Ses hollandais volants
Et ses bateaux de guerre

Son cimetière marin
Et son lit de corail
Où dorment les requins
Dans des draps de satin

Je voudrais voir la mer
Et danser avec elle
Pour défier la mort

Je vis dans une bulle
Au milieu d'une ville
Parfois mon coeur est gris
Et derrière la fenêtre
Je sens tomber l'ennui
Sur les visages blêmes
Et sous les pas pesants
Que traînent les passants
Alors du fond de moi
Se lève un vent du large
Aussi fort que l'orage
Aussi doux qu'un amour
Et l'océan m'appelle
D'une voix de velours
Et dessine en mon corps
Le mouvant
Le mouvant de la vague
Je voudrais voir la mer
Je voudrais voir la mer
Je voudrais voir la mer
Se gonfler de soleil
Devenir un bijou
Aussi gros que la Terre
Je voudrais voir la mer
Se gonfler de soleil
Devenir un bijou
Aussi gros que la Terre (que la
Terre, voir la mer, voir la mer, le
soleil, le soleil, un bijou, un
bijou...)
Je voudrais voir la mer
Je voudrais voir la mer

Si je m'arrête un instant
Pour te parler de ma vie
Juste comme ça tranquillement
Dans un bar rue St-Denis

J'te raconterai les souvenirs
Bien gravé dans ma mémoire
De cette époque où vieillir
Était encore bien illusoire

Quand j'agaçais les p'tites filles
Pas loin des balançoires
Et que mon sac de billes
Devenait un vrai trésor

Et ces hivers enneigés
À construire des igloos
Et rentrer les pieds g'lés
Juste à temps pour Passe-Partout

Mais au bout du ch'min dis-moi c'qui va rester
De la p'tite école et d'la cour de récré ?
Quand les avions en papier ne partent plus au vent
On se dit que l'bon temps passe finalement
comme une étoile filante

Si je m'arrête un instant
Pour te parler de la vie
Je constate que bien souvent
On choisit pas, mais on subit

Et que les rêves des ti-culs
S'évanouissent ou se refoulent
Dans cette réalité crue
Qui nous embarque dans le moule

La trentaine, la bedaine
Les morveux, l'hypothèque
Les bonheurs et les peines
Les bons coups et les échecs

Travailler, faire d'son mieux
En arracher, s'En sortir
Et espérer être heureux un peu avant de
mourir

Mais au bout du ch'min dis-moi c'qu'y va
rester
De notre p'tit passage dans ce monde
effréné ?
Après avoir existé pour gagner du temps
On s'dira que l'on était finalement
que des étoiles filantes

Si je m'arrête un instant
Pour te parler de la vie
Juste comme ça tranquillement
Pas loin du Carré St-Louis

C'est qu'avec toi je suis bien
Et que j'ai pu l'goût de m'en faire
Parce que tsé voir trop loin
C'pas mieux que r'garder en arrière

Malgré les vieilles amertumes
Et les amours qui passent
Les chums qu'on perd dans' brume
Et les idéaux qui se cassent

La vie s'accroche et renaît
Comme les printemps reviennent
Dans une bouffée d'air frais
Qui apaise les cœurs en peine

Ça fait que si à' soir t'as envie de rester
Avec moi, la nuit est douce on peut marcher
Et même si on bien que tout dure rien qu'un
temps
J'aimerais ça que tu sois pour un moment
mon étoile filante

Mais au bout du ch'min dis-moi c'qui va rester
Mais au bout du ch'min dis-moi c'qui va rester
que des étoiles filantes